

Sygn. akt II Ka 427/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Krajewska - Sińczuk
Sędziowie:	SO Andrzej Wach SO Teresa Zawisłak (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agata Polkowska

przy udziale Prokuratora Marka Sęktasa

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2013 r.

sprawy **W. I. i innych**

oskarżonych o przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk w zb. z art. 158 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 6 maja 2013 r. sygn. akt II K 566/12

zaskarżony wyrok uchyla i sprawę oskarżonych: W. I., Z. I. i M. C. przekazuje Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ka 427/13

UZASADNIENIE

W. I., Z. I. i M. C. zostali oskarżeni o to, że w dniu 4 września 2011 roku w S., woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i porozumieniu oraz wspólnie i w porozumieniu z innymi dotychczas nieustalonymi osobami, usiłowali doprowadzić P. J. do rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 17.000 złotych, używając groźby zamachu na zdrowie oraz przemocy polegającej na zadawaniu uderzeń, w tym pobiciu pokrzywdzonego przez grupę co najmniej dziesięciu sprawców zadających uderzenia rękoma i nogami po całym ciele, co spowodowało u pokrzywdzonego stłuczenie nosa, uraz ramienia prawego, złamanie podstawy 5 kości śródrezcza prawego i skutkowało naruszeniem czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni oraz narażało pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, których to środków zaprzestano po uzyskaniu od pokrzywdzonego obietnicy rozporządzenia mieniem w żądanej wartości, jednakże zamierzonego celu się osiągnęli z uwagi na postawę pokrzywdzonego który żądanego mienia nie wydał, **tj. o czyn z art. 13§1 kk w zw. z art. 282 kk w zb. z art. 158§1 kk w zw. z art. 11§2 kk.**

Wyrokiem z dnia 6 maja 2013 roku Sąd Rejonowy w Siedlcach:

I. Uznając, iż czyn stanowi zarzucany W. I., Z. I. i M. C. wypadek mniejszej wagi i wyczerpuje dyspozycję art. 13§1 kk w zw. z art. 282 kk w zw. z art. 283 kk w zb. z art. 158§1 kk w zw. z art. 11§2 kk – na podstawie art. 66§1 i 3 kk i art. 67§1 kk postępowanie w sprawie wobec W. I., Z. I. i M. C. warunkowo umorzył na okres próby wynoszący 2 lata; na podstawie art. 67§3 kk w zw. z art. 39 pkt 7 kk i art. 49§1 kk orzekł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie po 15.000 złotych od W. I. i Z. I. w kwocie i 10.000 złotych od M. C.; zasądził na rzecz Skarbu Państwa od oskarżonych W. I., Z. I. i M. C. kwotę po 100 złotych tytułem opłaty w sprawach karnych oraz tytułem pozostałych kosztów postępowania od Z. I. i M. C. kwotę po 220,12 zł, zaś od W. I. kwotę 830,59 zł.

Apelację od tego wyroku wniósł prokurator, który na podstawie art. 425§1-3 oraz art. 444 kpk zaskarżył powyższy wyrok w całości na niekorzyść oskarżonych W. I., Z. I. i M. C..

Powołując się na przepisy art. 427§2 kpk oraz art. 438 pkt 1 i 3 kpk wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę prawa materialnego w postaci przepisu art. 283 kk poprzez:

- uwzględnienie niewłaściwych przesłanek oceny wagi czynu zarzucanego oskarżonym, tj. przesłanek charakteryzujących sprawców nie zaś ich czyn, a także pojednania między stronami do którego doszło w toku postępowania,
- nieuwzględnienie właściwych przesłanek oceny wagi czynu, tj. rozmiaru szkody grożącej dobru chronionemu oraz sposobu i okoliczności popełnienia czynu charakteryzujących się m.in. działaniem publicznym z rażącym lekceważeniem norm prawnych.

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegający na:

- błędnej ocenie stopnia zawinienia oskarżonych,
- nadaniu znaczenia niewspółmiernie niskiego przesłankom właściwym do oceny wagi czynu, tj. wysokiemu natężeniu środków użytych w celu popełnienia przestępstwa, charakterowi uszkodzeń ciała doznanych przez pokrzywdzonego,
- oparciu wniosku o niewysokiej społecznej szkodliwości czynu jedynie na fakcie, iż przestępstwo pozostało w fazie usiłowania oraz na fakcie, iż sprawcy działali obok celu osiągnięcia korzyści majątkowej również w celu zemsty za czyn zabroniony wcześniej popełniony przez pokrzywdzonego – przez to nadając tym dwu okolicznościom wagę niewspółmiernie wysoką do ich rzeczywistego znaczenia,

które to błędy skutkowały uznaniem, że zachowanie oskarżonego wyczerpujące znamiona przepisu art. 282 kk, stanowi wypadek mniejszej wagi przewidziany normą wyrażoną w przepisie art. 283 kk, podczas gdy ocena materiału dowodowego przeprowadzona zgodnie z zasadami wymaganymi przez dyspozycję przepisu art. 7 kpk, prowadzi do wniosku, iż brak jest dostatecznych przesłanek do zastosowania wobec przedmiotowego czynu kwalifikacji prawnej z art. 283 kk.

Stawiając powyższe zarzuty na podstawie art. 427§1 kpk i art. 437§1 kpk wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacji Prokuratora Rejonowego w Siedlcach nie można odmówić słuszności i dlatego zaskarżony wyrok należało uchylić, a sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy po zapoznaniu się z aktami przedmiotowej sprawy i pisemnymi motywami zaskarżonego wyroku stwierdził, że Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie karne w tej sprawie, w toku którego przeprowadził wszystkie istotne dowody celem wyjaśnienia okoliczności tego przestępstwa. Poczynione na podstawie tych dowodów ustalenia faktyczne są prawidłowe, zgodne z rzeczywistym przebiegiem tych zdarzeń i nie budzą wątpliwości żadnej ze stron procesowych.

W świetle tychże ustaleń zasadne było również uznanie winy wszystkich tych oskarżonych, tj. Z. I., W. I. i M. C. w zakresie popełnienia zarzucanego im czynu.

Znamiennym jest także fakt, że sami oskarżeni również nie kwestionowali ani ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego, ani swojej winy w zakresie zarzucanego im czynu.

Sąd Odwoławczy nie podzielił natomiast dokonanej przez Sąd I instancji oceny stopnia społecznej szkodliwości tego czynu i przyjęcia, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko apelującego prokuratora, że przy ustaleniu stopnia społecznej szkodliwości czynu, który charakteryzuje też normę wypadku mniejszej wagi, należy rozważać zarówno stronę podmiotową, jak też przedmiotową przestępstwa. O wypadku mniejszej wagi nie może zatem przesądzać jedynie fakt, że strony porozumiały się w toku procesu i nie roszczą do siebie pretensji oraz, że sprawcy nie są na tyle niebezpieczni dla społeczeństwa, by stosować wobec nich zwykle kary przewidziane za taki czyn.

W ocenie Sądu Okręgowego nie zasługują na aprobatę argumenty Sądu Rejonowego, iż okoliczności tego czynu, a w szczególności to, że oskarżeni nie wykazali się determinacją i nie doprowadzili do ponownego spotkania z pokrzywdzonym, że obrażenia ciała nie były znaczne oraz, że motywem ich działania była przede wszystkim chęć dania swoistej nauczki za niewłaściwe ich zdaniem potraktowanie W. I., przesądzają o przyjęciu wypadku mniejszej wagi tego czynu.

Analizując wyżej wymienione okoliczności nie sposób zgodzić się z tymi twierdzeniami. Z poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń bezspornie wynika, że oskarżeni działali w sposób zaplanowany i z ogromnym nasileniem złej woli. Wkrótce po incydencie między W. I. a P. J. w barze (...) przy ul. (...) w S., oskarżeni spotkali się celem zaplanowania działań przeciwko temu pokrzywdzonemu by ukarać go za niewłaściwe potraktowanie W. I. W tym też celu zorganizowali grupę ok. 10-ciu mężczyzn w W., a następnie po odszukaniu P. J. w barze (...) w S. rozmieścili tych mężczyzn w taki sposób, by pokrzywdzony nie mógł wyjść z tego baru, a jednocześnie, by wywołać u niego strach o własne życie i zmusić go do zrealizowania ich żądań. Mężczyźni ci wykonywali polecenia M. C.. Tak zorganizowana akcja, a następnie straszenie i bicie P. J. przez Z. i W. I., M. C. i innych mężczyzn działających w tej grupie również nie wskazuje, że stopień społecznej szkodliwości tego czynu nie jest znaczny.

Nie można się też zgodzić z wywodami Sądu Rejonowego, że „oskarżeni nie wykazali się determinacją i nie spowodowali ponownego spotkania z pokrzywdzonym” w celu wydania im żądanej przez nich kwoty. Z dowodów zebranych w sprawie bezspornie wynika, że oskarżeni i inne osoby jeszcze w kolejnych dniach po tym zdarzeniu poszukiwały pokrzywdzonego w różnych barach na terenie S. oraz w lokalu siłowni A. K. pytając, czy P. J. ma zamiar rozliczyć się z nimi.

Między innymi takie działania oskarżonych doprowadziły do złożenia przez pokrzywdzonego zawiadomienia o tym przestępstwie w dniu 9 września 2011 roku. P. J. stwierdził wówczas, że „w dniu wczorajszym ten starszy mężczyzna ponownie był w obu lokalach, gdzie pracuję i pytał o mnie i o K.” (k. 5).

Wbrew twierdzeniom Sądu I instancji, Sąd Odwoławczy doszedł również do przekonania, że ani żądanej przez sprawców kwoty 17.000 zł nie można uznać za kwotę małej wartości (ok. 10-ciokrotne przeciętne wynagrodzenie miesięczne w okręgu (...)), ani też obrażeń ciała za nieznaczne w sytuacji, gdy naruszyły one czynności narządów

ciała na okres powyżej 7 dni. Sam fakt, że przestępstwo z art. 282 kk zakończono w fazie usiłowania nie uprawnia do twierdzenia, że pokrzywdzonemu nie została wyrządzona poważna szkoda.

Sąd Odwoławczy podzielił w tym zakresie wszystkie argumenty zawarte w apelacji prokuratora i rozważając wszystkie okoliczności z art. 115§2 kk mające wpływ na ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu, a jednocześnie na ustalenie, czy czyn oskarżonych można było zakwalifikować jako wypadek mniejszej wagi doszedł do przekonania, iż nie sposób zaaprobować stanowiska Sądu Rejonowego w tym zakresie. Dlatego też Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok uchylił i sprawę oskarżonych: W. I., Z. I. i M. C. przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy przeprowadzi postępowanie tylko w takim zakresie, który pozwoli mu na prawidłową ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu i stopnia zawinienia poszczególnych oskarżonych, co niewątpliwie będzie miało wpływ na wymiar orzeczonych wobec nich kar i ewentualnie środków karnych, a następnie kierując się dyrektywami w zakresie wymiaru kar, wyda prawidłowe orzeczenie. W przypadku takiej konieczności wyrok uzasadni zgodnie z wymogami zawartymi w art. 424 kpk.

Z tych względów i na podstawie art. 437§1 i 2 kpk i art. 456 kpk, Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.